

Barbara Szacoń - Wójcik

P I S M O

tajskie

azjatyckie języki

CZYM JEST ABUGIDA?

Pismo tajskie to abugida, czyli pismo alfabetyczno-sylabiczne, w którym jedna litera reprezentuje zasadniczą sylabę z tzw. samogłoską domyślną, zwykle naturalną. W tajskim samogłoską domyślną jest ‘o’ lub ‘a’, z naciskiem na ‘o’. Uważa się, że sylaby z samogłoską ‘a’ pochodzą z sanskrytu. Należy jednak zwrócić uwagę, że alfabet sylabiczny to nie sylabariusz, którym jest np. japońska hiragana czy katakana, nie jest to też abjad, czyli pismo spółgłoskowe np. arabskie i hebrajskie.

Obecnie około połowa systemów pisma na świecie to abugidy. Za ich ojczyznę uważa się Indie, gdzie używa się wiele różnych systemów pisma, które najczęściej wywodzą się ze starożytnego pisma brahmi. Wyróżnia się 3 abugidy: indyjskie, etiopskie oraz kanadyjskie. Oczywiście pismo tajskie wywodzi się z abugidy indyjskiej, którą dzielimy kolejno na gałąź północną (bengalskie i tybetańskie) oraz południową (tamilskie oraz tajskie).

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Bengalski	০	১	২	৩	৪	৫	৬	৭	৮	৯
Devanagari	०	१	२	३	४	५	६	७	८	९
Tybetański	༠	༡	༢	༣	༤	༥	༦	༧	༨	༩
Telugu	౦	౧	౨	౩	౪	౫	౬	౭	౮	౯
Kannada	೦	೧	೨	೩	೪	೫	೬	೭	೮	೯
Khmerski	០	១	២	៣	៤	៥	៦	៧	៨	៩
Tajski	๐	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙
Laotański	໐	໑	໒	໓	໔	໕	໖	໗	໘	໙

Tabela przedstawia porównanie cyfr w różnych językach azjatyckich. Można między nimi zauważyć mniejsze lub większe podobieństwo. Cyfry tajskie są najbardziej zbliżone do khmerskich. W zasadzie można uznać, że są identyczne, jedynie styl czcionki jest inny.

ง

INNE CZCIONKI

ง ๓ ๔ ๕ ๖ ๗

TRANSKRYPCJA

inicjalna: ng[ŋ]
finalna: ng[ŋ]
spolszczona: ng

PRZYKŁAD

ง งู - ngo nguu - wąż

UWAGI

jest to trudny dźwięk, wymawiany jak /ng w angielskim
sing - śpiewać
to n tylnojęzykowe

ง ง ง ง ง ง ง ง ง ง ง ง ง ง ง

จ

INNE CZCIONKI

จ ๘ ๙ ๑๐ ๑๑

TRANSKRYPCJA

inicjalna: ch[tɕ]
finalna: t[t̚]
spolszczona: dz/t

PRZYKŁAD

จ จาน - dzo dzaan - talerz

UWAGI

odczytamy to 'dz'

จ จ จ จ จ จ จ จ จ จ จ จ จ จ

Litera	Transkrypcja	Litera	Transkrypcja
ฝ	inicjalna: f[f] finalna: – spolszczona: f	ล	inicjalna: l[l] finalna: n[n] spolszczona: l/n
พ	inicjalna: ph[p ^h] finalna: p[p̚] spolszczona: ph/p	ว	inicjalna: w[w] finalna: [w] spolszczona: t̚
ฟ	inicjalna: f[f] finalna: p[p̚] spolszczona: f/p	ศ	inicjalna: s[s] finalna: t[t̚] spolszczona: s/t
ภ	inicjalna: ph[p ^h] finalna: p[p̚] spolszczona: ph/p	ษ	inicjalna: s[s] finalna: t[t̚] spolszczona: s/t
ม	inicjalna: m[m] finalna: m[m] spolszczona: m	ส	inicjalna: s[s] finalna: t[t̚] spolszczona: s/t
ย	inicjalna: y[j] finalna: y[j] spolszczona: j	ห	inicjalna: h[h] finalna: – spolszczona: h
ร	inicjalna: r[r] finalna: n[n] spolszczona: r/n	ฬ	inicjalna: l[l] finalna: n[n] spolszczona: l/n

๒๖

๒๖ /ae[ɛ] transkrypcja: ɛ

twardy	แข็ง	khěng
owca	แกะ	gɛ̀

UWAGI: Krótkie „e”, w anglojęzycznych pozycjach pojawia się informacja, że jest wymawiane jak „a” w wyrazie 'at'.

๒๖ /ae [ɛ:] transkrypcja: ɛɛ

stary	แก่	gɛ̀ɛ
czerwony	แดง	dɛɛng

๒๖ /o transkrypcja: 0

stół	โต๊ะ	dtó
deszcz	ฝน	fǒn

UWAGI: Samogłoska może być też niezapisana. Odpowiada polskiemu /o/.

๒๖ /o[o:] transkrypcja: 00

kakaowiec	โกโก้	goo gôo
arbuz	แตงโม	dtɛɛng moo

๒๗

๒๗ o/aw[ɔ] transkrypcja: ɔ

trzymać	เกาะ	gò
materac	เมาะ	mɔ

UWAGI: „o” wymawiane z lekko otwartymi ustami.

๒๘

๒๘ /o[ɔ:] transkrypcja: ɔɔ

tata	พ่อ	phǎw
przed	ก่อน	gɔɔn

๒๘ /oe[ɤ?] transkrypcja: ə

bardzo	เยอะ	já
--------	------	----

UWAGI: Jak „e” w angielskim 'the'. Ważne! Znak, który stosuję w tej transkrypcji, nie odpowiada dokładnie wymowie, biorąc pod uwagę IPA, ale ze względu na zbliżoną wymowę, bardzo często stosuje się go w publikacjach dotyczących tajskiego pisma.

๒๙ , ๓๐

๒๙ /oe [ɤ:] transkrypcja: əə

ona	เธอ	thəə
iść	เดิน	dəən

etap 1.

1. Wybierz prawidłowy znak.

ບ	ຜ	kh	ດ	ຄ	kh
ຈ	ກ	dz	ຸ	ມ	m
ຊ	ຖ	t	ບ	ຢ	b
ຮ	ຮ	s	ຮ	ຮ	s
ຸ	ຸ	n	ງ	ງ	ng

2. Wybierz prawidłowe odczytanie znaku w pozycji inicjalnej.

ບ	k	kh	ບ	b	p
ຄ	n	k	ຸ	f	ph
ຈ	dz	t	ມ	m	n
ຮ	t	s	ຮ	r	n
ດ	d	t	ຮ	n	l